

prof. dr hab. Grzegorz Przyborek

**Recenzja rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego
mgr Kamili Czosnyk w związku z przewodem doktorskim w
dziedzinie sztuki w dyscyplinie – sztuki plastyczne i konserwacja
dzieł sztuki, zleconej przez Akademię Sztuk Pięknych w
Gdańsku**

Podstawowe dane o kandydatce.

Kamila Czosnyk urodziła się [REDAKTOWANO] ukończyła Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, dyplom uzyskała w 2014 roku, promotorem dyplomu był prof. Jan Gryka.

O wcześniejszej działalności artystycznej po studiach, jak to dzisiaj bywa, dowiedziałem się z różnych materiałów tekstowych i ilustrowanych z internetu. Dorobek jest imponujący ze względu na różnorodność i szerokość zainteresowań. Kamila Czosnyk jest artystką o bardzo różnorodnych polach działalności artystycznej takich jak: fotografia, malarstwo, intermedia, performans, instalacja i inne działania interaktywne. Ukończyła Uniwersytet MCS w Lublinie z dyplomem u prof. Jana Gryki. To już wskazuje, że jej wykształcenie jest oparte o szerokie spektrum artystyczne i nie pozostaje bez wpływu na jej niestandardowe działania po studiach.

Kamila Czosnyk obecnie jest doktorantką Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Promotorem jest prof. dr hab. Wojciech Zamiara a promotorem pomocniczym prof. dr hab. Tomasz Szkudlarek.

Ocena dorobku dydaktycznego i artystycznego

Dorobek artystyczny Kamili Czosnyk wskazuje na pewnego rodzaju niepokorność artystyczną, artystka sięga po różnorodne sposoby wypowiedzi bez żadnych oporów i kompleksów czy sentymentów estetycznych. Moją opinię opieram na poniższych przykładach.

Teoretyczna praca doktorska (dysertacja) pt. „Story about skin” (Opowieść o skórze) liczy 113 stron i zawiera sporo ilustracji. Składa się z opisu struktury pracy, opisaniu metody oraz z sześciu rozdziałów, z których każdy ma po kilka podrozdziałów. Forma pracy jest bardzo dobrze skonstruowana, jeżeli chodzi o czytelność i przypisy. Tekst nie należy do łatwych, trzeba się najpierw zapoznać z dokumentacją pracy praktycznej oraz z jej zakresem problemowym, gdyż cyt. „*struktura pracy ma charakter rizomatyczny – zaczerpnięty z teorii Deleuze'a i Guattariego łączy w sobie mnogość krętych ścieżek i „odrostów”. Jest nieliniową i*

nieciągłą strukturą narracji.” Zakres tematyczny pracy a szczególnie sposób narracji wynika z sposobu odczytywania i rozumienia świata przez Kamilę Czosnyk.

Podtytuł „Intermedialność jako sztuka pomiędzy przestrzeniami, w kontekście transhumacyjnych obszarów kreacji artystycznych” jest omówieniem podstawowych zagadnień zrozumienia transhumacji w kontekście sztuki. Cała praca autorki opiera się na tym zagadnieniu. Kontakt z ziemią oraz podróże w miejsca starodawnych kultur określają rodzaj i materię przyszłych działań autorki. Najlepiej można to opisać cytując słowa autorki cyt. *„Pragnęłam odnaleźć analogię pomiędzy ideą języka włączającego, Kamieniem z Rosetty, a dziełami sztuki. Stworzyć dzieło, które umożliwi zbudowanie swojego rodzaju pomostu pomiędzy kulturami i religiami.”*

Kamila Czosnyk przeprowadzała swoje działania artystyczne w różnych miejscach i galeriach np. Galeria Labirynt, Galeria Biała, Muzeum Sztuki współczesnej MOCAK w Krakowie, Centrum Kultury w Lublinie, BWA Awangarda we Wrocławiu, Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie. Brała udział w wielu wystawach np. na Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Efemerycznej, 22 Międzynarodowym Festiwalu Konfrontacje Teatralne, Przeglądzie Sztuki Survival we Wrocławiu, Performance Platform w Lublinie, „Konstelacjach symulacji” zrealizowanych podczas rezydencji artystycznej w Bałtyckiej Galerii Sztuki Współczesnej w Ustce w 2021 r. W skład tej wystawy wchodziły trzy obrazy wielkoformatowe, obrazy pisane oraz video. Artystka zrealizowała projekt „Kontestacje symulacji”, zbierając opowieści mieszkańców miasta i Pomorza dotyczące ich życia i związków z tym regionem Polski. Zebrane historie zostały następnie zapisane na płótnie w formie obrazów olejnych. Artystka powołuje się na przykłady sztuki między innymi Stanisława Dróżdża, Romana Opałki i Zygmunta Rytki. Pismo czy zastosowanie bardzo umownego zapisu rozmów z mieszkańcami Ustki było wyrazem raczej stanu duchowego Czosnyk, zapisu gestu ruchu ręki. Bardziej mi to przypomina zapis ścieżki dźwiękowej starej płyty gramofonowej, gdzie tzw. membraną była wrażliwość autorki.

Kamila Czosnyk jest współczesną twórczynią, jest performerką, autorką instalacji intermedialnych. Z tego powodu tacy artyści są bardzo trudno definiowalni. Jej osobowość artystyczna cechuje się wrażliwością i bardzo subiektywną obserwacją różnych zdarzeń, osób, ogólnie mówiąc ludzkiej egzystencji. Jedno mogę stwierdzić, że jej ogromny dorobek (wymieniony w dokumentacji i spisie) jest godny podziwu. Ale osobiście wolałbym skupić się na kilku najlepszych, wybranych prac przez autorkę. Do dokumentacji dołączone jest portfolio pt. „Dzieła”. Jest to zbiór fotografii i tekstów dokumentujący działania Kamili Czosnyk od skończenia studiów tj. Od 2012 roku. Ponad czterdzieści przykładów działań w

różnych mediach, od fotografii poprzez instalację artystyczną, akcję artystyczną i performance. Jest to ogromny dorobek jak na młody wiek artystki, ukazujący jej olbrzymią aktywność. Najczęściej Czosnyk w swojej działalności wymienia sztukę performance. Performance to pewnego rodzaju sytuacja artystyczna, której przedmiotem i podmiotem jest obecność artysty w określonym kontekście czasu, przestrzeni i własnych ograniczeń. Artysta występujący przed publicznością jest zarówno twórcą, jak i materią sztuki. *Elementem performansu może być wg. Wikipedii, właściwie każdy przedmiot, pojęcie, obiekt lub temat wskazany czy zasugerowany przez artystę w trakcie wystąpienia, a nawet ciało artysty.* Performans jest sposobem artystycznej wypowiedzi o charakterze niepowtarzalnym, jednorazowym, efemerycznym i często bywa przypisany do konkretnego miejsca tak jak sztuka site-specific. Dlatego też żadna dokumentacja nawet najlepsza, nie jest w stanie ukazać specyfiki, klimatu i siły działań performatywnych.

W części praktycznej (artystycznej) Kamila Czosnyk zaprezentowała (czy zaprezentuje) swoje prace w formie wystawy. Mam nadzieję, że będzie można zobaczyć te prace podczas obrony doktoratu. Trochę trudno wyrobić sobie zdanie na podstawie wyłącznie dokumentacji. Ponadto Czosnyk jest artystką intermedialną. Posługującą się różnymi sposobami wypowiedzi artystycznej trudnej do wizualizacji i zamknięcia w formie rejestracji multimedialnej.

Zarówno pisemna praca doktorska jak i wieloelementowe dzieło praktyczne stanowią interesującą, dopełniającą się całość o wysokim stopniu profesjonalizmu. Pracę mogłem zobaczyć w albumie, w którym według podziału na dziewięć części, autorka na fotografiach ukazuje poszczególne działania w plenerze. Są to fotografie o charakterze inscenizacji z udziałem kobiecego aktu. Ciało i skała, ciało efemeryczne, celowo sfotografowane w ruchu, w poruszeniu, zamazane, inaczej mówiąc „żyjące” w porównaniu z obrazem skały, monolitu. Fotografie ukazują kontrast pomiędzy jednym a drugim, a zarazem jakby jedność tej samej materii tylko w różnym czasie egzystencji - skamieliny były kiedyś życiem. Księga Rodzaju, Genesis jest ukazana w fotografiach jako obraz inscenizowany, dziejący się w opozycji jednej materii do drugiej. Fotografia pełni tu rolę dokumentu, przekazu intencji autorki. Dzięki specyficznym możliwościom jaki niesie warsztat fotografii, takimi jak poruszony obraz czy multiplikacja w jednym kadrze, autorka ukazuje jeszcze większą symbolikę i duchową głębię w swoich fotografiach. Ciało i ziemia, życie w relacji z naturą jest bardzo nośnym i ciekawym tematem. Wymienię tu Dietera Appelta czy Arno Rafaela Minkkinena. Szczególnie dzisiaj, kiedy nie jesteśmy w stanie zobaczyć autentycznej rzeczywistości, „gołej”, bez komentarzy i stępli naszej percepcji, fotografia stała się filtrem, przez który oglądamy świat. Fotografia - dokument w pracach Kamili Czosnyk stała się obrazem bardzo subiektywnym, niesie wiele

skojarzeń i symboli. Różnica pomiędzy widzeniem a procesem fotografowania jest zasadnicza.

Większość z nas traktuje fotografię jako lustro, wierne odbicie rzeczywistości. Kamila Czosnyk wykorzystuje ten pozornie obiektywny proces powstawania fotografii (srebrowej i cyfrowej), ale już ten obiektywizm ginie i przestaje istnieć z chwilą, kiedy fotografie Czosnyk, jak sama pisze, stały się opowieścią o podróży w głąb najgłębszych sensów istnienia. Autorka wie, że już nie jesteśmy w stanie zobaczyć autentycznej rzeczywistości, „gołej” bez komentarzy i filtrów naszej percepcji. Dzisiaj, wychowani z fotografią i innymi współczesnymi mediami, widzimy poprzez nie, widzimy fotografią. Kamili Czosnyk udaje się ukazać archetyp naszego pochodzenia i początków w jedność świata. cyt. *„Skóra, rozumiana w sposób metaforyczny, staje się łącznikiem, który wymagał użycia nowego terminu: sztuki transhumacyjnej. Cienka warstwa skóry – gleby, fotografii, pisma, skorupy ziemskiej i obrazu – to nośnik pamięci i materii.”* str. 100

Prace Kamili Czosnyk „Opowieść o skórze”, jak pokazuje załączona dokumentacja, podzielone zostały na osiem części, które wspaniale określają zakres tematyczny i wprowadzają nas w świat widzialny - świat obrazów. Zakończę tą recenzję słowami Kamili Czosnyk cyt. *„Ludzkie ciało i twory geologiczne zdają się elementem pokrewnego świata, zatem jest to element transhumacyjny, który można opisać jako relację czasu, przestrzeni, działania, bierności, ciemności, światła.”* str. 44

Konkluzja:

Pani magister Kamila Czosnyk posiada duże doświadczenie w pracy artystycznej, czego dowodzą liczne warsztaty i wystawy, które organizowała a także spora ilość wystaw indywidualnych oraz zbiorowych. Jej realizacje opierają się na własnych doświadczeniach oraz spostrzeżeniach, dowodzących szczególnej wrażliwości na otaczający świat oraz wysokiej wiedzy uzyskanej na podstawie lektur, nie tylko dotyczących sztuki.

W związku z powyższym, z pełnym przekonaniem stwierdzam, że pani magister Kamila Czosnyk spełnia warunki określone w ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki i wnioskuję do Rady ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku o przyznanie jej kwalifikacji doktorskich w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Łódź 28 maj 2024 rok

prof. Grzegorz Przyborek

